सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन

जिल्हा व सत्र न्यायालय, बुलडाणा

नागरिकांची सनद

सन २०२१

दिनांक ०१ मार्च २०२१.

प्रमुख जिल्हा व सत्र न्यायालय, बुलडाणा

हे कार्यालय विधी व न्याय विभागांतर्गत येते. या कार्यालयाचे प्रारुप खालीलप्रमाणे आहे.

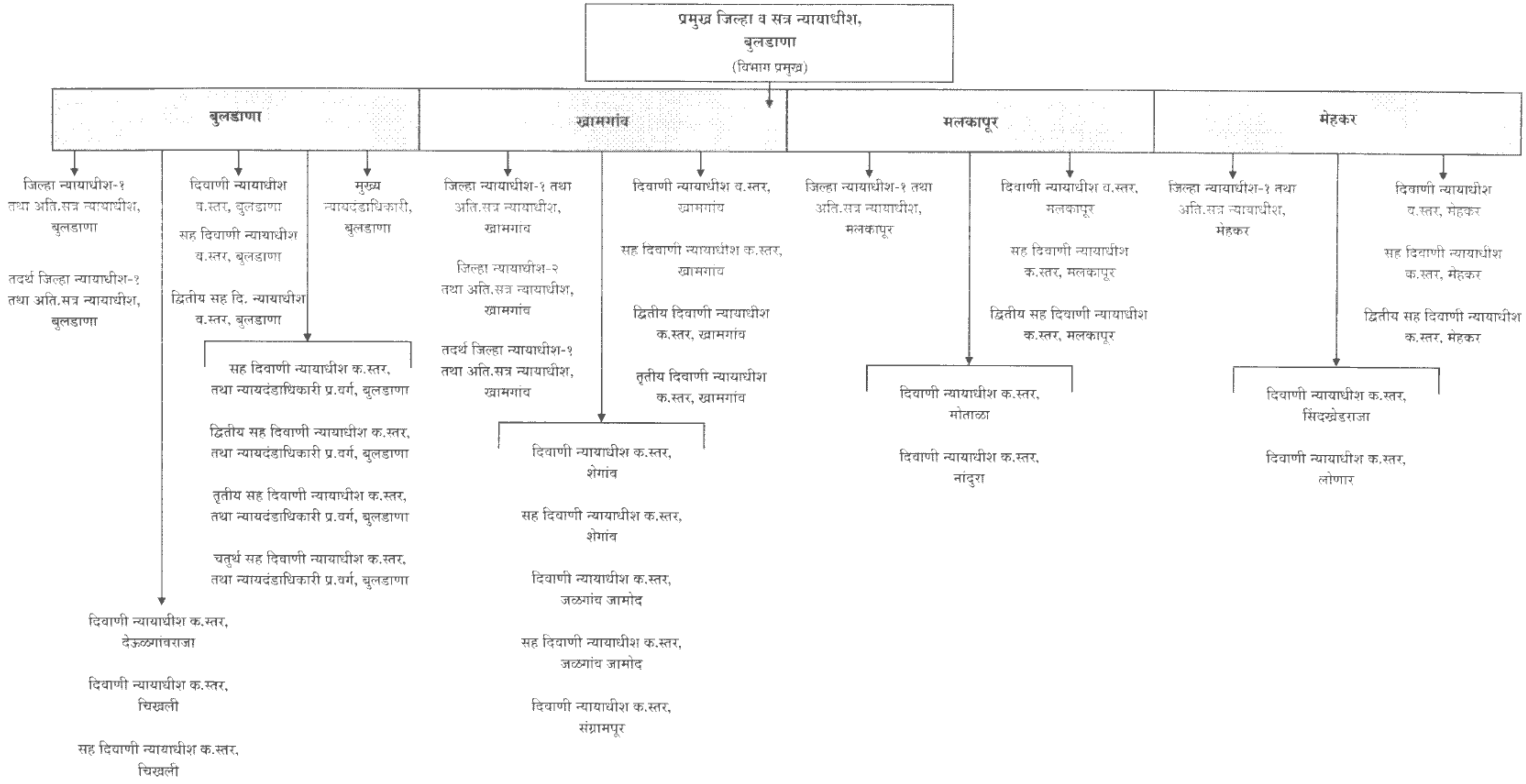

वरिल सर्व न्यायालये हे दिवाणी प्रक्रिया संहिता, फौजदारी प्रक्रिया संहिता व इतर कायदे तसेच मा.उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी ठरवून दिलेल्या दिवाणी नियमावली व फौजदारी नियमावलीनुसार त्यांच्या न्यायालयास असलेल्या महसुली अधिकार क्षेत्रानुसार न्यायदानाचे काम करतात.

दिवाणी व फौजदारी न्यायालयात खालीलप्रमाणे प्रकरणे दाखल होतात.

प्रमुख जिल्हा व सत्र न्यायाधिश, बुलढाणा यांना जिल्हा न्यायालया अंतर्गत तालुका जिल्हा स्तरावर कार्यरत न्यायालयाचे कामकाजावर देखरेख करण्याबाबत प्रशासकीय अधिकार आहेत.

प्रमुख जिल्हा व सत्र न्यायाधिश, जिल्हा न्यायाधिश तथा अतिरिक्त सत्र न्यायाधिश व तदर्थ जिल्हा न्यायाधिश तथा अतिरिक्त सत्र न्यायाधिश यांच्या न्यायालयात खालील प्रमाणे प्रकरणे दाखल होतात.

दिवाणी स्वरुपाची प्रकरणे :- मुल्य मर्यादेनुसार अधिकार असलेल्या प्रकरणा मधील दिवाणी न्यायाधिश कनिष्ठ स्तर, दिवाणी न्यायाधिश वरीष्ठ स्तर यांच्या निकाल व हुकुमनाम्याचे विरुध्दची अपीलांची प्रकरणे ही दाखल होतात व ते नियमानुसार निकाली काढण्यात येतात. तसेच मोटार अपघात नुकसान भरपाई अंतर्गत येणारी प्रकरणे, लवाद व समेट अधिनियम अंतर्गत येणारी प्रकरणे, विशेष विवाह कायदयांतर्गत येणारी प्रकरणे, गार्डीयन अॅन्ड वार्ड कायदया अंतर्गत येणारी प्रकरणे तसेच बॉम्बे पब्लिक ट्रस्ट कलम ७२ अंतर्गत येणारी प्रकरणे ही दाखल होतात व ते नियमानुसार निकाली काढण्यात येतात.

प्रशासकिय कारणांवरुन जिल्हयातील कोणत्याही न्यायालयातून दिवाणी स्वरुपाची प्रकरणे आवश्यक त्या न्यायालयात वर्ग करण्याचे अधिकार तसेच दत्तक विधान संबंधी प्रकरणे चालविण्याचे अधिकार प्रमुख जिल्हा व सत्र न्यायाधीश यांना आहेत.

जिल्हा न्यायाधीश यांना रुपये १ कोटी मुल्य मर्यादेपर्यंत अपील निकाली काढण्याचे अधिकार आहेत.

फौजदारी स्वरुपाची प्रकरणे:- जसे न्यायदंडाधिकाऱ्याने गुन्हयाची दखल घेऊन ती प्रकरणे सत्र न्यायालयाकडे वर्ग केल्यानंतर सदर सत्र खटले नियमानुसार पुरावा नोंदविल्यानंतर निकाली काढण्यात येतात. न्यायदंडाधिकाऱ्यांनी फौजदारी प्रकरणात दिलेल्या शिक्षेबाबत किंवा ईतर न्यायनिर्णया विरुध्द आवाहन केलेले अपील आणि पुर्नविलोकनाची प्रकरणे ही दाखल होतात व ती नियमाप्रमाणे निकाली काढण्यात येतात.

भ्रष्टाचार प्रतिबंधक अधिनियमांतर्गत येणारी प्रकरणे, विद्युत अधिनियम, २००३ अंतर्गत येणारी प्रकरणे, अनुसुचित जाती जमाती अत्याचार प्रतिबंधक कायद्या अंतर्गत येणारी प्रकरणे, ही दाखल होतात व या सर्व प्रकरणात पुरावा नोंदवुन ती नियमानुसार निकाली काढण्यात येतात.

प्रशासकिय कारणांवरुन जिल्हयातील कोणत्याही न्यायालयातून फौजदारी स्वरुपाची प्रकरणे आवश्यक त्या न्यायालयात वर्ग करण्याचे अधिकार प्रमुख जिल्हा व सत्र न्यायाधीश यांना आहेत.

जिल्हा न्यायाधिश-१ तथा अतिरिक्त सत्र न्यायालय हे विशेष न्यायालय आहे, यांच्या न्यायालयात खालीलप्रमाणे प्रकरणे दाखल होतात.

फौजदारी स्वरुपाची प्रकरणे :- लैंगिक अत्याचारापासून बालकांचे संरक्षण अधिनियमांतर्गत येणारी प्रकरणे, एन.डी.पी.एस. अधिनियमाखाली येणारी प्रकरणे, महाराष्ट्र संघटीत गुन्हेगारी कायदयांतर्गत येणारी प्रकरणे दाखल होतात व या सर्व प्रकरणात पुरावा नोंदवुन ती नियमानुसार निकाली काढण्यात येतात.

दिवाणी स्वरुपाची प्रकरणे :- कमर्शियल कायदयांतर्गत येणारी प्रकरणे दाखल होतात व ते नियमानुसार निकाली काढण्यात येतात.

मुख्य न्यायदंडाधिकारी यांच्या न्यायालयात खालीलप्रमाणे प्रकरणे दाखल होतात.

फौजदारी स्वरुपाची प्रकरणे :- फौजदारी प्रक्रिया संहिता अंतर्गत येणारी प्रकरणे, औषध व सौंदर्य प्रसाधने कायदा अंतर्गत येणारी प्रकरणे , अन्न व भेसळ कायदा अंतर्गत येणारी प्रकरणे, सरकारी कर्मचारी यांनी केलेल्या आर्थिक अफरातफरीची प्रकरणे, हि दाखल होतात व या सर्व प्रकरणात पुरावा नोंदवुन ती नियमानुसार निकाली काढण्यात येतात.

दिवाणी न्यायाधिश वरिष्ठ स्तर आणि सह दिवाणी न्यायाधिश वरिष्ठ स्तर यांच्या न्यायालयात खालीलप्रमाणे प्रकरणे दाखल होतात.

दिवाणी स्वरुपाची प्रकरणे :- दिवाणी प्रक्रिया संहितेनुसार आर्थिक मुल्य रु.५०००००/- च्या वरचे सर्व दिवाणी प्रकरणे, शासनाच्या विरोधात असलेली दिवाणी प्रकरणे, हिंदु विवाह कायद्या अंतर्गत येणारी प्रकरणे, भुसंपादन कायद्या अंतर्गत येणारी प्रकरणे, भारतीय उत्तराधिकार अधिनियम १९२५ अन्वये सदर न्यायालयाच्या अधिकारक्षेत्रात येणारे वारसपत्र, प्रशासन पत्र मिळण्याकरीता यात हरकत घेण्यात आलेली आहे अशी प्रकरणे, ही दाखल होतात व या सर्व प्रकरणात पुरावा नोंदवुन ती नियमानुसार निकाली काढण्यात येतात.

दिवाणी न्यायाधिश कनिष्ठ स्तर व न्यायदंडाधिकारी प्रथम वर्ग यांच्या न्यायालयात खालीलप्रमाणे प्रकरणे दाखल होतात.

दिवाणी स्वरुपाची प्रकरणे :- जसे दिवाणी प्रक्रीया संहिते नुसार आर्थिक मुल्य रु.५०००००/- च्या आतील दिवाणी प्रकरणे. भारतीय उत्तराधिकार अधिनियम १९२५ आणि बॉम्बे विनियम VII सन १८२७ अन्वये सदर न्यायालयाच्या अधिकारक्षेत्रात येणारी वारसपत्र मिळण्याचे अर्ज ज्यात हरकत घेण्यात आलेली नाही अशी प्रकरणे दाखल होतात व नियमाप्रमाणे निकाली काढण्यात येतात.

फौजदारी स्वरुपाची प्रकरणे :- फौजदारी प्रक्रिया संहिते अंतर्गत येणारी प्रकरणे, जिवनावश्यक वस्तू कायदा अंतर्गत येणारी प्रकरणे, परक्राम्य संलेख अधिनियम कलम १३८ अंतर्गत येणारी प्रकरणे, कौटूंबिक हिंसाचार प्रतिबंधक कायदा अंतर्गत येणारी प्रकरणे , वन्याजीव प्राणी कायदा अंतर्गत येणारी प्रकरणे,जन्म मृत्यु नोंदणी अधिनियम अंतर्गत येणारी प्रकरणे, गर्भलिंग निदान प्रतिबंध कायदा अंतर्गत येणारी प्रकरणे,मुंबई दारुबंदी कायदा अंतर्गत येणारी प्रकरणे, मुंबई जुगार कायदा अंतर्गत येणारी प्रकरणे, मुंबई पोलीस कायदा अंतर्गत येणारी प्रकरणे,मोटारवाहन कायदा अंतर्गत येणारी प्रकरणे, मुंबई ग्रामपंचायत कायदा अंतर्गत येणारी प्रकरणे, नगरपालीका अधिनियम या अंतर्गत येणारी प्रकरणे,वजन व मापे कायदा अंतर्गत येणारी प्रकरणे व न्यायदंडाधिकारी प्रथम वर्ग यांना चालविण्याचे अधिकार असलेले फौजदारी स्वरुपाचे प्रकरणे या न्यायालयात दाखल होतात व या सर्व प्रकरणात पुरावा नोंदवुन ती नियमानुसार निकाली काढण्यात येतात.

मुख्य न्यायदंडाधिकारी यांचे न्यायालये सोडून इतर सर्व न्यायालयांना दिवाणी स्वरुपाची प्रकरणे चालविण्याचा अधिकार आहे.

प्रमुख जिल्हा व सत्र न्यायालय, बुलडाणा

नागरीकांची सनद

विवरणपत्र-१

या कार्यालयाकडून पक्षकारांना खालीलप्रमाणे सुविधा/सेवा दिल्या जातात.

अ.क्र.	कार्यालयाचे नांव	जनतेस देण्यात येणाऱ्या सेवा (स्तर नमुद करावा)	त्यासाठी कोण-कोणत्या कागदपत्रांची आवश्यकता आहे	सेवा देणारे अधिकारी (सेवानिहाय प्राधिकाऱ्याचे नांव नमुद करावे)	सेवा पुरविण्यास लागणारा कालावधी (निर्धारित असल्यास विहित/सर्वसाधारण)	अपील असल्यास अपिलीय प्राधिकारी आणि अपील करण्याचा विहित कालावधी	सेवा पुरविल्या न गेल्यास तक्रार (असल्यास) ती कोणाकडे करावयाची (पदनाम व पत्ता)
१	प्रमुख जिल्हा व सत्र न्यायालय, बुलडाणा	१. जनतेकडून माहितीचा अधिकार अधिनियमांतर्गत आलेल्या अर्जांना उत्तरे	महाराष्ट्र जिल्हा न्यायालय माहितीचा अधिकार (सुधारित नियम) २००९ यात दिल्याप्रमाणे नियम ४ नुसार ज्या व्यक्तीस माहिती अधिकारांतर्गत माहिती पाहिजे त्यांनी जोडपत्र-अ या विहित नमुन्यात अर्ज करावा व त्याखाली स्वत: स्वाक्षरी करावी आणि अर्जास रु.१०/- चा न्यायालय फी मुद्रांक चिकटवावा. अर्जदार हा जर दारिद्रय रेषेखालील असल्यास त्यास न्यायालय फी मुद्रांक देण्याची आवश्यकता नाही. परंतु त्याला अर्जासोबत तो दारिद्रय रेषेखालील असल्याबाबतचे प्रमाणपत्र जोडणे आवश्यक आहे. अर्जदारास माहिती पोष्टाद्वारे पाहिजे असल्यास त्याने अर्जासोबत रजिस्टर पोष्टाचे पाकिट ज्यावर त्याचे नांव व पत्ता लिहून जोडणे आवश्यक आहे.	श्री.व.रा.भारंबे प्रबंधक तथा जनमाहिती अधिकारी, जिल्हा न्यायालय, बुलडाणा	माहिती अधिकाऱ्याकडे अर्ज प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून ३० दिवस. सहा. अधिकाऱ्याकडे परस्पर अर्ज प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून ३५ दिवस.	....	प्रमुख जिल्हा व सत्र न्यायाधीश, बुलडाणा
		२. जनतेकडून माहितीचा अधिकार अधिनियमांतर्गत आलेल्या अपिलांना उत्तरे	माहिती अधिकारांतर्गत विहित केलेल्या जोडपत्र-ब या विहित नमुन्यामध्ये अर्ज करावा. अर्जाला रु.२०/-चा न्यायालय फी मुद्रांक चिकटवावा. अर्जदार दारिद्रय रेषेखालील असल्यास त्यास न्यायालय फी मुद्रांक देण्याची आवश्यकता नाही. परंतु त्याला अर्जासोबत तो दारिद्रय रेषेखालील असल्याबाबतचे प्रमाणपत्र जोडणे आवश्यक आहे.	श्रीमती चित्रा हंकारे जिल्हा न्यायाधीश-१ तथा अपिलीय अधिकारी, बुलडाणा	अपिलीय प्राधिकाऱ्याकडे अर्ज प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून ३० दिवस	अपिलीय अधिकाऱ्याकडे अपील अर्ज प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून ३० दिवस. उत्तर मिळाल्यापासून ९० दिवसात राज्य माहिती आयुक्त, अमरावती यांचेकडे.	
२	प्रमुख जिल्हा व सत्र न्यायालय, बुलडाणा व ईतर न्यायालये	पक्षकाराकडून प्राप्त नकलेच्या अर्जाप्रमाणे न्यायिक प्रकरणातील दाखल दस्त, साक्षी-पुरावे, न्यायनिर्णय यांच्या नकला पुरविणे	नक्कल विभागात विहित नमुन्यात प्रमाणित नकला मिळण्याकरीता अर्ज करावा लागतो व त्यास रु.५/- चे न्यायालय फी मुद्रांक चिकटवावे लागते.	सहा.अधिक्षक नक्कल विभाग, जिल्हा न्यायालय, बुलडाणा	दिवाणी नियमावली व फौजदारी नियमावली यातील तरतुदीनुसार नक्कल विभागास अभिलेख प्राप्त झाल्यापासून सर्वसाधारण नक्कल १० दिवस. तात्काळ नक्कल ४८ तास.	...	संबंधित कार्यालय प्रमुखाकडे

प्रमुख जिल्हा व सत्र न्यायालय, बुलडाणा

नागरीकांची सनद

विवरणपत्र-१

अ.क्र.	कार्यालयाचे नांव	जनतेस देण्यात येणाऱ्या सेवा (स्तर नमुद करावा)	त्यासाठी कोण-कोणत्या कागदपत्रांची आवश्यकता आहे	सेवा देणारे अधिकारी (सेवानिहाय प्राधिकाराचे नांव नमुद करावे)	सेवा पुरविण्यास लागणारा कालावधी (निर्धारित असल्यास विहित/सर्वसाधारण)	अपील असल्यास अपिलीय प्राधिकारी आणि अपील करण्याचा विहित कालावधी	सेवा पुरविल्या न गेल्यास तक्रार (असल्यास) ती कोणाकडे करावयाची (पदनाम व पत्ता)
३	प्रमुख जिल्हा व सत्र न्यायालय, बुलडाणा व जिल्ह्यातील ईतर सर्व न्यायालये	वकिल व पक्षकार यांना त्यांच्या प्रकरणांतील विविध टप्प्यांवर एसएमएस संदेश... वकिल व पक्षकार यांना ई-मेलद्वारे आदेश/न्यायनिवाडे पाठविणे... ई-कोर्टस् सर्विसेसवर प्रकरणांची ऑनलाईन माहिती उपलब्ध वकिल व पक्षकार यांना त्यांच्या प्रकरणांची ई-सुविधा केंद्रामध्ये माहिती दिली जाते.	एसएमएस व ईमेलद्वारे माहिती मिळण्यास्तव वकिल तथा पक्षकार यांनी त्यांचा ई-मेल आयडी तथा मोबाईल क्रमांक सीआयएस प्रणालीमध्ये प्रविष्ट करणे आवश्यक आहे.	....	प्रकरणांत होणारे आदेश/न्यायनिवाडे दुसऱ्यादिवशी ई-मेलद्वारे प्राप्त होतात. एसएमएस प्रकरणाचे कामकाज आटोपल्यानंतर त्याचदिवशी दुपारी किंवा सायंकाळी	...	प्रमुख जिल्हा व सत्र न्यायाधीश, बुलडाणा

1.3.2014

प्रमुख जिल्हा व सत्र न्यायाधीश,
बुलडाणा

जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरण, बुलडाणा

नागरीकांची सनद

विवरणपत्र-२

अ.क.	कार्यालयाचे नांव	जनतेस देण्यात येणाऱ्या सेवा (स्तर नमुद करावा)	त्यासाठी कोण-कोणत्या कागदपत्रांची आवश्यकता आहे	सेवा देणारे अधिकारी (सेवाविहाय प्राधिकरणाचे नांव नमुद करावे)	सेवा पुरविण्यास लागणारा कालावधी (निर्धारित असल्यास विहित/सर्वसाधारण)	अपील असल्यास अपिलीय प्राधिकारी आणि अपील करण्याचा विहित कालावधी	सेवा पुरविल्या न गेल्यास तक्रार (असल्यास) ती कोणाकडे करावयाची (पदनाम व पत्ता)
१	जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरण, बुलडाणा	१) मोफत विधीज्ञ तसेच जनतेला कायद्याच्या संदर्भात मोफत माहिती दिली जाते. २) न्यायालयीन प्रकरणांबाबत मोफत विधी सहाय्य दिले जाते. ३) सरकारी खर्चाने वकिलांची नेमणूक ४) महिला अनु.जाती व जमातीचे सदस्य यांना मोफत विधी सहाय्य ५)कारागृहातील बंदी/कैद्यांना मोफत सहाय्य व सल्ला देण्याकरीता विधी सहाय्य समुपदेशकांची नियुक्ती	तलाठी किंवा तहसिलदार यांचा रु.३०००००/-च्या आत उत्पन्न असल्याचा दाखला	सचिव, जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरण, बुलडाणा	त्वरित	...	प्रमुख जिल्हा व सत्र न्यायाधीश, बुलडाणा
२		मनोधैर्य योजनेंतर्गत पिडीतांना आर्थिक मदत	१) एफआयआरची प्रत २) १६४ चे बयान ३) वैद्यकीय प्रमाणपत्र	सचिव, जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरण, बुलडाणा	...	...	
३		गावोगांवी जावून शिबीराचे माध्यमातून कायद्याची माहिती देणे	...	...	...	...	
४		वियादाचा समेटाने समझोता करण्यासाठी सर्व जिल्ह्यामध्ये लोकअदालत व मध्यस्थी केंद्राची उपलब्धता	...	...	...	...	

सचिव,
जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरण,
बुलडाणा